

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter

fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: johan.magnander@regeringskansliet.se

Stockholm 15 november 2024

Remiss – Slutbetänkandet Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier (SOU 2024:32)

FAR har erbjudits tillfälle att lämna kommentarer avseende Finansdepartementets remiss *Slutbetänkandet Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier (SOU 2024:32) (Fi2024/01073)*. FAR vill med anledning av detta anföra följande.

1. FAR:s generella inställning

Slutbetänkandet omfattar förslag på ett flertal olika åtgärder för att förhindra eller försvåra bedrägerier och skatteundandraganden på mervärdesskatteområdet. Även om det är svårt att med exakthet fastslå hur stora mervärdesskatteintäkter som Sverige går miste om till följd av bedrägerierna/skatteundandragandena är det angeläget att skattebortfallen över tid minskar. Det är i sin tur viktigt för att upprätthålla förtroendet för det svenska skattesystemet i stort. FAR är därför i huvudsak positiv till förslagen.

Det är önskvärt att de föreslagna åtgärderna har hög träffsäkerhet, är förutsebara och inte åsamkar vanliga företag ökad administration. Risken för dessa konsekvenser är reell, med tanke på att mervärdesskattesystemet är ett mycket komplext regelverk. FAR har följande specifika synpunkter som bör övervägas i det fortsatta beredningsarbetet.

2. Synpunkter på förslagen

2.1 Rekvisitetet "Påtaglig risk"

Vid tillämpningen av i princip samtliga föreslagna åtgärder föreslår utredningen att det ska föreligga *påtaglig risk* för ett mervärdesskatteundandragande. FAR instämmer med utredningen att ett högt ställt beviskrav är nödvändigt då det är bedrägliga beteenden som ska träffas av de föreslagna åtgärderna. Det är viktigt ur ett förutsebarhetsperspektiv att det finns klara exempel i förarbetena på vilka konkreta omständigheter som är av sådan karaktär att de uppnår kravet för påtaglig risk. FAR noterar att utredningen nämner flera sådana exempel vilket är positivt. Vidare föreslår utredningen under avsnitt 6 "Visning av momsregistreringsnummer som ogiltigt i VIES" att; "För att visa att det finns en påtaglig risk att registreringsnumret för mervärdesskatt kommer att användas för mervärdesskattebedrägeri ska en helhetsbedömning göras utifrån samtliga omständigheter i det enskilda fallet". Det är enligt FAR

viktigt att förekomsten av en helhetsbedömning inte medför att beviskravet sänks samt att den även inkluderar sådana konkreta omständigheter som talar emot att påtaglig risk föreligger.

FAR noterar vidare vad gäller förslag om ny bestämmelse i 63 a kap. 1 § skattebetalningslagen att *”Om Skatteverket har inlett en kontroll av en mervärdesskattedeclaration och det finns risk för skatteundandragande så får Skatteverket besluta att den överskjutande ingående mervärdesskatten inte ska tillgodoräknas i avvaktan på att kontrollen slutförs.”*

FAR kan inte i betänkandet utläsa något uttryckligt motiv till varför ett lägre beviskrav; *risk* för skatteundandragande, ska gälla vid beslut om att inte tillgodoräkna sig överskjutande ingående mervärdesskatt. Även i detta förslag borde enligt FAR det högre ställda kravet om ”påtaglig risk” gälla.

2.2 Visning av momsregistreringsnummer som ogiltigt i VIES

FAR tillstyrker att Skatteverket får möjlighet att besluta att ett registreringsnummer för mervärdesskatt ska visas som ogiltigt i VIES. FAR tillstyrker även att det införs en möjlighet att besluta interimistiskt utan föregående kommunikation.

Med verkan från 1 januari 2020 infördes det som krav inom EU att en köpare ska vara registrerad för mervärdesskatt i en annan medlemsstat än den från vilken varorna transporteras och att köparen ska ha meddelat säljaren detta registreringsnummer, för att undantaget från skatteplikt för unionsinterna leveranser av varor ska kunna tillämpas (artikel 138.1 b i mervärdesskattedirektivet). Kravet att köparen ska meddela säljaren sitt giltiga registreringsnummer för mervärdesskatt i en annan medlemsstat utgör sedan dess ett materiellt krav för att undantaget från skatteplikt ska få tillämpas av säljaren.

Om detta materiella krav inte är uppfyllt vid leveranstidpunkten av varan från till exempel ett säljande bolag i Tyskland, har det tyska bolaget i princip inte rätt att fakturera ett svenskt köpande bolag utan att fakturera med tysk moms. Utredningen noterar att detta kan bli mycket kostsamt för svenska företag om det blir fel, men att Skatteverket genom en snabb rättelse bör kunna minimera skadan. Det är positivt att utredningen uppmärksammar vikten av skyndsamma åtgärder om svenska företag felaktigt drabbas, men då kravet på giltig momsregistrering är en materiell regel och avsaknaden härav föranleder skattskyldighet för säljaren i annat EU-land, är det såvitt FAR kan bedöma inte självklart att det skyndsamt går att rätta till med låg kostnad för den drabbade. FAR önskar mer tydlighet kring hur drabbade svenska företag ska kompenseras vid felaktigheter.

2.3 Särskilda kontroller

Utredningen föreslår att Skatteverket ska öka antalet kontroller i syfte att minska omfattningen av mervärdesskattebedrägerier. FAR ställer sig positiv till detta förslag.

FAR noterar att EU under de senaste åren beslutat om eller lagt fram förslag om ett antal regelförändringar där ett av skälen är att motverka och försvåra mervärdesskattebedrägerier (*”Tax Fraud”*) och ökade kontroller är därför av betydelse för att bättre kunna bedöma effekterna av dessa förändringar. Det gäller till exempel beslut om ändring av direktiv 2006/112/EEG och införandet av, bland annat, ett materiellt krav på att åberopa köparens momsregistreringsnummer vid

gränsöverskridande varutransaktioner för att inte behöva redovisa mervärdesskatt i avsändarlandet. Denna förändring ingick i de så kallade *Quick Fixes* som började gälla i Sverige 1 januari 2020. Ett annat exempel är beslutet om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller införandet av vissa krav för betaltjänstleverantörer vid gränsöverskridande handel samt kompletterande åtgärder för att stärka det administrativa samarbetet inom EU som trädde i kraft 1 januari 2024. Dessa nya bestämmelser innebär att en ny skyldighet införts för betaltjänstleverantörer att till Skatteverket redovisa uppgifter om vissa betalningstransaktioner som de genomför. Vidare har EU-kommissionen den 8 december 2022 presenterat förslag för att modernisera nuvarande mervärdes-skatteregler med hänsyn till de möjligheter som digital teknik erbjuder (*Mervärdesskatt i den digitala tidsåldern*). Detta förslag omfattar bland annat en modernisering av mervärdesskatterapporteringen genom att införa digitala rapporteringskrav för gränsöverskridande transaktioner inom EU (e-fakturerings och rapportering i/nära realtid). Förslaget har delvis omarbetats sedan dess och är fortfarande föremål för förhandlingar.

Vilken effekt ovan genomförda ändringar och förslag medför/kommer att medföra får framtiden utvisa.

2.4 Särskilt om åtgärder för ökad kontroll i samband med registrering

Utredningen föreslår att Skatteverket ges ökade möjligheter att förelägga och vägra registrering till mervärdesskatt och till avregistrering för mervärdesskatt. FAR ställer sig positiv till att Skatteverket lägger mer resurser och tid på kontroll av skattskyldiga i samband med registreringen till mervärdesskatt såsom en åtgärd att motverka mervärdesskattebedrägerier.

Det är dock mycket viktigt att dessa kontroller har en så hög träffsäkerhet som möjligt så att vanliga skattskyldiga inte påverkas negativt. Vad gäller processen för registrering till mervärdesskatt så framhålls i betänkandet att det är ett förfarande som i Sverige går förhållandevis lätt. FAR är inte övertygad om att processen med att registrera ett företag till mervärdesskatt i Sverige nödvändigtvis uppfattas som lätt enligt nuvarande regelverk och att det är viktigt att den inte försämras för den stora majoriteten av vanliga företag. Det är många gånger av stor vikt att registrering till mervärdesskatt inte fördröjs, till exempel vid verksamhetsöverlåtelse, stora initiala investeringar där skattskyldig behöver kunna göra avdrag för ingående moms eller där utländska aktörer avser att med relativt kort framförhållning utföra mervärdesskattepliktiga transaktioner i Sverige.

FAR

Michael Johansson

Ordförande i FAR:s remissgrupp - Skatt